

АБОНАМЕНТЪ:

За България год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство . 40 л.

Единъ брой 20 стот.

ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Градската Библиотека
568 Варна

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ
се плаща по споразумение.

Адресъ:
ул. „Левски“ № 16
Телефонъ № 196

Издава
срѣда и събота.

Раквини не се връщатъ.

Положението въ Добруджа.

Откакъ ромжнскитѣ власти се върнаха въ Добруджа, повече отъ 30,000 тамошни жители набѣгаха въ България. Само прѣвъ Варна до 31 августъ т. г. ся минали 8715 добруджански бѣжанци, отъ които българи 5175, татари 1279, турци 1062, липовани 297, нѣмци 167, ромжци 115 и други 620. Всѣки денъ прѣвъ всички погранични пунктове нови групи отъ стотици бѣжанци пристигатъ. Какво асаставя тия хора, повече отъ които сж собственици на полски имоти въ Добруджа, сега — въ сезона на най усилената полска работа — да напускатъ роднитѣ си огнища, сѣмействата си, поминъка си, имотитѣ си и да дирятъ полслонъ въ България? Тѣхнитѣ печални разкази ни посочватъ ясно и недвусмислено причинитѣ, които асаставятъ днесъ добруджанското население отъ всички народности масово да емигрира. Въ Добруджа, върѣжки тържественитѣ публични декларации, че живота, честта, имота и личната неприкосновеност на всички жители ще бъдатъ зачитани и пазени, е установенъ единъ административенъ режимъ, който сж брутална суровостъ тжпчи най-елементарнитѣ граждански, човѣшки и културни права на населението и прѣви мжчнопононимъ живота дори на най-покорнитѣ, най-послушнатѣ и най-лоялнитѣ добруджански граждани.

Да се опишатъ и квалифициратъ всички конкретни факти, които характеризиратъ тоя режимъ, е невъзможно. Тѣ сж толкова много и толкова разнообразни, че, за да се изброятъ само, сж потребни не нѣколко страници, а нѣколко томове. Ние посочваме само слѣднитѣ:

1. Ромжнската власть е забранила на българското население да се моли и учи на своя роденъ езикъ. Българскитѣ черкви въ Тулча, Кюстенджа, Бабадагъ, Балчикъ, Добричъ, Силистра, Тутраканъ и Каварна и въ селата сж взети отъ ромжнскитѣ власти. Българскитѣ свещеници сж изгонени или сж заставени да не извършватъ на български религиознитѣ обряди. Българското население, което отъ 50 години насамъ принадлежи на екзархийската схизматична черква, е насилвано съ полицейски мѣрки да признае и се подчини на юнискитѣ на ромжнската държавна черква. Това е едно посѣгателство върху религиозната сѣбстѣ и свобода на населението — едно посѣгателство, което съ нищо не може да бъде оправдано и извинено въ днешно врѣме. То ни връща въ тъмната епоха на срѣднитѣ вѣкове, когато важеше принципътъ *cuus regio, eius religio*.

2. Българскитѣ училища, които съществуватъ още отъ врѣмето на турското владичество, се закриватъ, а учителитѣ се пропѣждатъ. Черковно-училищнитѣ имоти, отъ които се надържаха тия училища, се за-

грабватъ и раздаватъ на ромжнски чиновници, жандарми и други пришелци отъ Ромжния. Въ Добришка, Балчашка и Куртбунарска околии отъ 121 народни първоначални училища, завзрени отъ ромжнската реокупация, до сега сж закрити отъ ромжнскитѣ власти 53 училища. Въ Тутраканска и Силистренска околии отъ около 100 училища сж останали само 10.

Сега, кога настъпва новата учебна година, ромжнскитѣ власти не позволяватъ на българ. население да възобнови своитѣ училища и го насилватъ да учи своитѣ дѣца на ромжски.

3. Българското и турско население е подложено на явно изнудване и ограбване отъ страна на ромжнската администрация. Всѣки денъ ромжнскитѣ жандарми и чиновници кроятъ обвинения противъ по-бѣвитѣ и по-богатитѣ добруджански жители, заплашватъ ги, разкарватъ ги по полицейскитѣ участка, до като ги изнудатъ да имъ броятъ голѣми суми, за да ги освободятъ. По тоя начинъ сж ограбени стотици сѣлани и граждани, единствената вина на които е, че не сж ромжци и че сж заможни хора. Затворитѣ въ Добричъ, Силистра, Кюстенджа, Тулча, Галагъ и Браила сж прѣпълнени съ добруджанци, повечето отъ които не знаятъ дори въ какво се обвиняватъ.

Корупцията на ромжнската администрация въ Добруджа нѣма равна на себе си. Чиновници и стражари, дошли като послѣдни бѣдници отъ Ромжния, само за нѣколко мѣсеца сж сполучили да натрупатъ голѣми богатства отъ грабежи и изнудвания.

Тѣхнитѣ прѣстѣпления сж станали вече толкова очебийни, че дори частъ отъ добросѣвѣстния ромжнски печатъ издига гласъ на протестъ противъ тѣхъ. Органътъ на ромжнската консервативна партия „Епока“ въ броя си отъ 4 августъ т. г. пише на видно мѣсто слѣдното:

„За знание на министерството на вътрѣшнитѣ работи и на главния инспекторъ на жандармерията ще посочимъ нѣколко отъ дѣянията на селската жандармерия отъ Южна Добруджа и Кадрилатера, като остане да се сжди безпристраство, дали изпѣденията на жители отъ тази частъ на страната сж, или не оправдани отъ излишни прѣдизвикателства.

„Като се ползватъ отъ факта, че населението на селата отъ Кадрилатера е отъ българска и турска народностъ, започна се една алъ разбрана кампания противъ население о, което жандармитѣ спекулиратъ въ своя лична полза.

Его точнитѣ факти:

1. Въ общината Калипетрово слѣдъ направенитѣ оплаквания се констатира, че шефътъ на жандармерийския постъ е взелъ отъ различни жители 3000 леа, отъ които прѣ направената анкета се намѣриха около 1000 леа. Паритѣ бѣха намѣ-

рени у шефа на поста, взети отъ ротата, но и до сега, при все че изминаха три мѣсеци, не сж възвѣрнати на правонменуцитѣ.

„Въ сжщата община стопанитѣ на кжщата, дѣто живѣе барникътъ, бѣха повикани въ поста. Бѣха бити до кръвъ, като имъ сж искани по 2000 леа, за да не бъдатъ прѣдѣдени на „воененъ сждъ“; отъ страхъ жителитѣ сж избѣгали въ България и вече не се върнаха по огнищата си.

2. Въ общината Сарсѣларъ се арестуваха нѣколко десетки хора подъ прѣдлогъ, че иматъ сѣвѣтния за авторитѣ на нападението противъ жандармерийския постъ и убиването на селския раздавачъ. Половината отъ тѣхъ бѣха освободени, безъ да имъ се състави актъ, защото сж дали по 50 наполеона всѣки единъ, а другата половина, понеже не сж дали нищо, сж били пратени на воененъ сждъ съ съставени актове, че сж вършили противоромжнски инстигации.

3. Въ общината Балабанларъ, селото Кар-Есекъой, шефътъ на поста, въ споразумѣние съ селския делегатъ Османъ Юсеинъ, овчаръ, сж терроризирали населението, по причина на което по голѣмата частъ отъ мжжкото население е избѣгало. Една анкета въ мѣстността ще докаже работи за невѣрване.

4. Въ общината Кюсе-Айдънъ, с. Краново, сж арестувани двама жители, Нягу Богдановъ и Иоси Илчевъ, подъ прѣдлогъ, че били въ връзка съ нѣкой си графъ Порчия, избѣгалъ отъ солунския лагеръ. Тѣ сж държачи три мѣсеци, безъ да се направя нѣкакво слѣдствие, и когато хората започнаха да се интересуватъ за тѣхната сѣдба, тѣ бѣха пратени прѣвъ военния сждъ.

5. Въ с. Хадъръ-Челеби, община Голѣма-Кайнаража, е билъ арестуванъ единъ жителъ подъ прѣдлогъ, че когато е била българската окупация, е билъ кметъ и че сега вършелъ кражба на добитъкъ. Конфискувана му е сумата 6500 леа, безъ да се знае, дѣ сж тия пари, а той е билъ оставенъ свободенъ да избѣга въ България. Жена му чука навсичкигѣ врати, за да иска паритѣ.

6. Прѣди 8 — 10 дни е направена отъ жандармитѣ една обиколка въ околността на Силистра; арестувани сж и сж бити по единъ дивашки начинъ всичкигѣ жители, които се намирали по полето на жетва или друга работа, подъ прѣдлогъ, че знаятъ за прѣстѣплението, извършено надъ кмета отъ с. Сребърна; послѣ, безъ никакво основание, една голѣма частъ отъ тѣхъ бѣха изпратени на воененъ сждъ.

И други много факти, за които биха ни трѣбвали колони.

И тогава, прѣвъ лицето на подобни факти, какъ да не се случватъ убийства и прѣстѣпления за отмъщение и нападения отъ страна на тѣзи, които сж заставени да напуснатъ домовете и ниви?

Една строга и подробна анкета въ мѣстността се налага, както се

налага и немедленото наказание на виновнитѣ и сѣвѣгването на тѣхнитѣ началници да си дадатъ смѣтка за сериозността на положението, което тѣ толериратъ.

Прѣстѣпленията, които ромжнскитѣ вѣстници изброява, сж само една незначителна частъ отъ многобройнитѣ прѣстѣпления, въ които отъ 8 мѣсеци насамъ се е проявила ромжнската администрация. Тѣ краснорѣчиво и убѣдително говорятъ, че днесъ Добруджа — подъ ромжнския административенъ режимъ — е прѣвѣрната въ страна на своеволия и грабежи, въ страна, дѣто прищѣватъ и алчността на ромжнскитѣ жандарми и чиновници замѣнятъ правото и закона.

4. Свещеното право на собственостъ днесъ въ Добруджа е потжпкано. Имотитѣ на добруджанскитѣ жители, които вслѣдствие на своеволията на ромжнската администрация сж избѣгали въ България, се отнематъ отъ сѣмействата на послѣвитѣ и се раздаватъ на ромжнски чиновници и колонисти, докарани отъ Ромжния. Стотици сѣмейства по тоя начинъ сж лишени отъ срѣдства за животъ и сж хвърлени въ мизерия.

5. Съ цѣлъ да се терроризира и изнуди населението, ромжнската полиция въ Куртбунарско, Тутраканско и Силистренско е устроила въоржжени разбойнишки банди отъ прѣоблѣчени въ турски и български дрехи ромжнски агенти, които нападатъ работницитѣ по полето, пѣтницитѣ по шосетата и богатитѣ жители по селата. Тия банди сж извършили нѣколко убийства и много грабежи. Земледѣлското население не може да си гледа работата отъ тѣхъ. Ромжнската полиция прѣдставя покровителствуванитѣ отъ нея банди като български и турски и, вмѣсто да се заеме съ унищожаването имъ, прѣслѣва и ограбва ограбенитѣ отъ разбойницитѣ жители.

Прѣдизвикателствата, своеволията и грабежитѣ, вършени стъ ромжнската администрация, сж създали въ всички срѣди на добруджанското население неударжимо негодуване, което на нѣколко мѣста вече се изразява въ нежелателни инциденти, които могатъ да застрашатъ реда и спокойствието въ областята и докарать нови нещастия и страдания на добруджанското население.

Централниятъ Добруджански Народенъ Съвѣтъ, като посочва отново печалното положение въ Добруджа и опасноститѣ, които крие то въ себе си, въ името на човѣщината, на правото и справедливостята, моли най-настоятелно правителствата на Великигѣ Сили отъ Стгласненето да наредятъ бързо за анкета върху извършенитѣ прѣстѣпления въ тая провинция, да отстранятъ причинитѣ, които каратъ населението да негодува и да осигурятъ правовия редъ тамъ, докато бъде разрѣшена нейната политическа сѣдба отъ конференцията на миръ.

Централенъ Добруджански Народенъ Съвѣтъ.

Животът в Добруджа.

Силистренска околия.

На 15/VIII т. год. пристигна жителът от с. Гърлица *Сава Георгиев* на 45 год., женен, с 7 деца, който разправя:

„На 16/VII бях повикан от ромниците за войник. В това време мои приятели узнали, че ромниците ме викаят и ми съобщиха да не се явявам, тъй като аз съм бил даден под съд, защото съм бил войник в българската армия през настоящата война, вследствие на което аз не се явих. През това време ромниците идват да ме търсят, но понеже аз бях скрит в гората, не можах да ме намерят. По заповед на шефа на джандармерията ми ограбиха всичката покъщина, дрехи, добитък и реколтата на 60 декара ниви, посети с жито и ечемик. Подложиха семейството ми на нечувани изтезания, като ги карат всекидневно да работят на ромникските власти безплатно.“

Митю Колев от същото село на 45 год., женен, с 3 деца, разправя:

„На 16/VII т. г. бях повикан от ромниците за войник. През време на войната бях войник в българската армия. Съобщиха ми мои съселани, че ромниците ме викаят в секцията и тяхната цел била да заловят всички българи, които през време на войната били в българската армия, тъй като имало заповед да ни заловят и изпатрат отяжд Дунава. Там ще ни откарат, за да работим безплатно на чоконт. На нечовешки изтезания сж подложени всички българи, които сж откарани там. Ден работят, а нощ сж затворени.“

В нашето село ромниксият бирник събира данъци за годините: 1916, 1917, 1918 и 1919. Тъй като някои нямат ромникски пари, понеже таква искат, биват подлагани на нечуван терор, а за ситка на данъка им ограбват всичката реколта, покъщина и добитък.“

На 8/VIII т. г. жителът от с. Есеков *Марин Тодоров Топоров*, който е ходил по работа в с. Екинджик, Куртбунарска околия, на връщане за селото си бил пресрещнат от една команда ромникски джандарми и, като пиел вода на близката до пята му чешма, е бил застрелян и на място умрял.

Тъй ромниците „най-културният народ на Балкана“, управляват. Не остана нито един българин не бит, не ограбен, не псуван и обруган. Ако не е единичката надежда, че страданията ще бждат за малко и че след тях ще изгрее слънцето на свободата, не бихме претърпели непоносимото вече тегло на тая олигархия. Нека хората, които въвеждат мир и правда, не си затварят очите; перото е безпомощно да обрисва онай градина на ада.

Само една анкета е достатъчна, за да хвърли светлина върху тая тъма, която царува от 9 месеци. Ние днес сме роби, на гърба на които живеят културтрегерите на Балкана“.

С. Бенъ-тепе, 18/VIII 1919 год.

— Нещо преди два седмици жителът на село Голъм *Гаргалък*, Кюстенджански окръг: *Стою Ангелов* 47 год. и *Симеон Агоп* 48 год., в нищо невинни, сж били откарани в гр. Кюстенджа и от там неизвестно какво е станало с тях.

— В грат Бабдаг сж извършени масови арести на българи и българки. Арестувани сж даже госпожици, които сж участвували в църковния хор. Вдовицата *Мария Т. Савова* била арестувана под предлог, че вършела шпионство. Населението е в тревога и отчаяние от произволите на ромникските полицейски и административни власти.

— Лицата *Димитър Костов* и *Данко Николов* от с. Долно-Чамурлий, Коджешка околия, вързани сж били откарани за войници.

— На 26 того шефът на Гаргалъшката община, Балчишка околия, се е опитал да откара в с. Гаргалък лицата *Иван Колев* 28 год., *Атанас*

Василев 25 год., *Пеню Стоянов* 25 год. от село Долно-Чамурлий и *Стоян Гочев* 25 г. от с. Конгас, които били отишли в с. Гьоре да се пръпитават, защото всичко, което имали в домовете си, им било разграбено, обаче, сполучили да избягат и потърсват спасение в България.

— Сигурността в гр. Дорич дала нареждане лицата *Петър Стефанов*, *Петър Велев*, *Тодор Смоков* и *Гаврил Костов*, видни, състоятелни и интелигентни жители на селото Гьоре, община Гаргалъшка, околия Балчишка, да бждат арестувани и откарани. Това разказвал самият шеф на Гаргалъшката община, като бил в пиано състояние.

— Един от платените агенти и хрътки на ромникската жандармерия е *Тимош Елакимов*, липованин от с. Канл-Буджак, сега живущ в село Гьоре. Шефът на Гаргалъшката община винаги си служи с него като с лъжесвидетел.

Какви чети върлуват в Добруджа.

(Разкритие на един очевидец)

Димитър Георгиев от с. Чаталар, община Текенска, околия Балчишка, на възраст 32 г., по занятие земеделец, напуснал селото на 17 август н. г. разказва:

През нощта на 15 август н. г. аз и един турчин, на когото името зная че е *Исмаил*, бяхме селски караул. *Исмаил* стоеше дневалин през секцията, кждто спяха жандармит, а аз и един жандарм обикаляхме из село. Времето беше добро, а в селото тихо; всеки беше се прибрал дома си. Към 12 часа сл. полунощ жандармит, името му не зная, (той знае малко български), както вървяхме, се спира и ми казва: „*Димитру*, знаеш ли какво ми доде на ума? Аз, като отидем при секцията, ще вляза втръ и ще извикам на жандармит да стават, а че уж български войници сж нападнали селото, да видим какво ще правят? Само че ти няма да казваш на никого, че никакви български войници е нмало, защото, мисли добър, жив нма да останеш и отг домът ти нищо нма да остане! Като те питат много ли бха българските войници, ти ще твърдиш, че сж били много. Разбрали? Мисли добър, иначе, живот нма за тебе. Аз, щом вляза в секцията да извикам на жандармит, че селото е нападнато от бълг. войници, веднага ще изляза и ще почна да стрелям. А, когато шефът и другите жандарми излязат, ще кажем, че сме отбили нападателит“. Аз, разбира се, не можех да му противореча. След малко той вляза в секцията да извика на жандармит, да стават, защото селото е нападнато от български войници и веднага изляза и доде при мене и найлудо почна да стреля. Аз не стрелях, защото пушката ми б развалена; сж сжко такава пушка б въоръжен и *Исмаил*. В секцията се повдигна голяма олелия. Жандармит псуват и плачат и някои, ако да не бха желзата на прозорците, шха да излязат през тях. А в това време жандармит-караул стреля непркъснато, зер отбива неприятеля. Най-посл той пръстана да стреля и надодоха другите жандарми заедно с шефа. Аз, като ги видях, просто ги съжалих. Един по долни гащи с шапка на главата, друг с панталони по риза и една си крак обувл. Шефът попита, кжд е неприятеля. Извѣстно е какъв б отговорът. След малко се прибраха в секцията. Всичко това прѣдвика една голяма тревога в селото. Хората изпозлащени питаха се сутринта един друг за нощната стрѣла, а жандармит най-словоохотно разправяха, че през нощта селото е било нападнато от българи, но били прогонени.

Аз бях убеден, че всичко това, което стана през нощта, се извърши с знанието и по заповед на шефа и че с това се крои нещ за нашето село, както и за други села. На другия ден още от сутринта шефът започна слѣствие по сношното произшествие. Викан бях и аз да бжда разпитван. Ако се покаже малодушен и страхлив прѣд законит на

сношния жандарм, то аз трѣбваше да ляжа и да потвърдя думит му, т. е. да стана причина да се прѣдприемат кой-знае какви нѣща против селото ни и другит околни села и изобщо против цялото добруджанско население. Ако пък разкрия, че всичко това, което жандармит твърди, не е вѣрно, то нма да мога да стоя дома си, но пък, може би, ще осуеят намѣрението на ромникит. Аз прѣдпочетох послѣдното. Както на мои съселени, така и на самия шеф казах, че всичко това, което жандармит разказва, е чиста лъжа. Веднага бях арестуван и бит найнемилюство. Рждт ми бха вързани отзад с канш, но той се скъса, слѣд което вързан бях с друг. Шефът ми нанесе няколко юрука в лицето, така, че ми разкърти збит: един збъ ми б счупен. Благодарение на застѣнничеството на учителя (ромниксия), който тогава доде в секцията, рждт ми бха отвързани. Сжция ден шефът, нощният жандарм и аз отидохме в с. Теке кждто стои общинският жандармийски шеф. Шефът и жандармит влязоха при него, а аз чаках вня. Какво сж говорили, не знам, но щом излязоха, тръгнахме към селото ни. Вечерта бях пуснат, но ми б казано, да не ходя никжд, че ще бжда викан за разпит. На другия ден аз избѣгах, понеже разбрах, че ми се крои нѣщо. Да, напуснах дома си в най-работното време, но поне съм доволен, че открих на съселенит си, че трѣвогата на 15 август през нощта е дѣло нарочно извършено от жандармит.

Клаузит за меншествата

(Наложени на Ромния мѣрки в договора за мир с Австрия).

Ромникит вѣстници от 27 август прѣдават някои от клаузит, които ще вѣзат в договора за мир с Австрия и които ромникското правителство счита за неприемливи.

Прѣдаваме, според официоза „*Винторул*“, онази част, която се отнася до протекцията на меншествата:

„Договорът започва с една декларация на принципи от страна на Ромния, която, ако би подписа договора, задѣжава се, щото да признае за основен закон съдържанието на принципи, така щото никакъв закон, правилник или официално дѣние на ромникската държава да не може да бжде в противорѣчие с разпоредбит от текста на този особен договор.“

Първата част на договора се отнася до меншествата и съдържа изненадващи разпоредби. Така прѣдвжда се, че Ромния признава за ромникски граждани по право и без никаква формалност всѣко лице, което на датата на влизане в сила на договора би живѣло в прѣдѣлит на голѣма Ромния и което не би било подчинено на друга държава, като се прави изключение за Австрия, Унгария и България. Съ други думи, австрийци, унгарци и българи от цялата територия на Ромния ще трѣба да бждат признати по право за български граждани. Прибавя се, че австрийци, унгарци и българи, прѣминали 18 години, ще имат право да избират за друго поданство. Които опират за друго поданство, имат право да запазят своето недвижимо имущество в Ромния, при все, че остават чужди поданици. Налага се на Ромния да признае за ромникски поданици по право и без формалности всички австрийци, унгарци и българи, които сж родени в териториит, отстъпени на Ромния от родители живущи в Ромния, но които сами не биха живѣли в страната в момента на подписването на договора. Дава се, обаче, право на тѣзи лица в срок от 2 години да опират за друго поданство, в който случай Ромния не ще прави никакви затруднения.

Тѣзи разпоредби се поглѣват с клаузата, че с самото раждане на ромникска територия се придобива по право ромникско поданство.

Прѣдвжда се, че всички граждани сж равни прѣд закона, без разлика на раса, език и религия. Прибавя се, обаче, че разликата в религия, вѣра

или вѣроизповѣдание не може да бжде една прѣчка за заемане длѣжности или почести в държавата, както и не може да бжде прѣчка за заемане длѣжности или почести в държавата, както и не може да бжде прѣчка да се държат събрания публични на чужд език или да се употрѣбва чужд език прѣд ромниксит сѣдилища. Редицата от мѣрки, които особият договор облича с силата на закон, вземат един вид най-малко непопозволен, когато установяват, че в окръжит и градовет, в които живе една значителна пропорция от ромникски граждани с друг език, ромникското правителство да бжде задѣжено да улесни в общинскит училища прѣдаването на обучението на чуждия език на тѣзи меншества, като запазва едновременно за задѣжително и прѣдаването на ромникския език. В тѣзи окръзи и градове ромникското правителство ще бжде длѣжно да прѣдпази една справедлива част от срѣствата на държавния бюджет в полза на етническит меншества за тѣхното възпитание и религия. Съ други думи, иска се на Ромния да субвенционира чуждит училища в страната.

Всичкит тѣзи разпоредби се обявяват за задѣжения от международното естество, поставени под гаранцията на лигата на обществото на народит. Ромния признава на всѣки член от съвѣта на обществото на народит да посочи всѣко нарушение или опасение за нарушение на клаузит на договора, което ще даде право да се вземат мѣрки“.

Като възпроизвежда всичкит клаузи, „*Винторул*“ добавя: Тѣзи клаузи ще прѣлизикат еднодушни протести в общественото мнѣние на цивилизованит страни, както ще прѣдизвикат и в Ромния едно еднодушно поведение на възмущение и на протест“.

Умно скриво самохвалство.

Като възпроизвежда телеграмата на „*Ажанс Балканик*“ относително декларацията на *Бела Кун*, официозът на ромникското правителство „*Винторул*“ добавя:

„Тѣзи свѣдѣния изтъкват, колко имаше право Ромния, когато още при сключване на примирието искаше обезоржаване на България.“

„Доказва се още, че и в България се е слѣвала системата на тайнит споразумѣния между правителствата, които сж се наслѣдвали. Както в Унгария граф *Кароли* се споразумѣ и подготви управлението на *Бела Кун*, сжко така и българскит правителства бха в свръзка едно с друго, с единствена цел да спасят на всѣка цѣна България от положението, до което я доведе поражението, с помощта на болшевишката анархия.“

„Всичкит наши твърдения относително опасността да има една вѣржена България, се доказаха, че сж истинни. Само благодарение на бързото дѣствие на ромникската армия, на ромникския войник, който унищожи и обезоружи унгарскит болшевишки дивизии, като завзе *Будапеща*, централна и източна Европа б спасена от болшевишката опасност. Сжко така дѣлото на ромникската армия спаси и френскит окупационни войски от България, които биха били в едно твърд трудно положение, в случай, че се оставше време на българит да приведат в изпълнение съглашението с Унгария.“

„Истинността и основността на прѣвжданията ни се доказа, значи, с самото признание на *Бела Кун*“.

Изглежда, като че ли „*Винторул*“ само ще да е очаквал съобщението на „*Ажанс Балканик*“, за да се похвали. Изглежда дори, като че ли авторът на сензационното интервю на *Бела Кун* ще да е сжция, който пише и тая радостна тирада за далювидността и спасителната роля на ромникската политика.

Ами, ако *Бела Кун* нито е снувал да дава подобно интервю? Ами, ако „*Ажанс Балканик*“, както винаги, и тоя път се окаже, че е един канал за провокациит против България? Да му мисли, който е повѣрвал някога новинит на г. *Саваджияна*.

Положението.

Спорът за Банат, който изглеждаше, че е разрешен с подлагане на плебисцитъ областта, за която претендират и двете страни, наново се усложнява.

Според съобщения от Париж, ромжните правят тамъ настойчиви постъпки. Една делегация отъ банатски шваби е поискала присъединението на областта къмъ Ромжния.

На конференцията билъ представенъ единъ мемоаръ, който поддържа, че ромжните и швабите, взети заедно, образуватъ болшинство и че исторически, както и економически и политически, областта е била винаги недвълна, така че се иска присъединението на цялия Банат къмъ Ромжния.

Въобще, ромжните, които бяха приели по принципъ произвеждането плебисцитъ, изглежда да сж се отказали отъ него и да настояватъ да имъ се признае областта безъ плебисцитъ. Отношението между ромжни и сърби по тая причина сж доста патетично и Клемансо билъ взелъ инициативата за изглаждане на конфликта. Някои вѣстници отиватъ до твърдението, че една война между Югославия и Ромжния е неизбежна и че се правятъ отъ двете страни военни приготовления. Това, обаче, изглежда прѣувеличено.

Окончателниятъ договоръ за мира сж Австрия билъ вече сѣршенъ фактъ. Ренеръ билъ опълномошенъ отъ австрийската камара да подпише мира, а самото тържествено подписване, което ще стане въ залата на каменната епоха въ Сенъ-Жерменъ, е било опрѣделено за 7 септември т. г.

Слѣдъ подписването на австрийския миръ, връчването на българския ще послѣдва безъ закъснение. За тая цѣль сѣвѣтъ посещавалъ цѣли заседания на българския въпрос и повечето въпроси били вече уредени, една частъ отъ договора била бодъ печатъ.

Въпросътъ за Тракия, както и въобще териториалниятъ въпроса, може би, ще бъдатъ разрешени по-късно. Една телеграма на нашата телеграфна агенция, която даваме на друго мѣсто, съобщава, че споредъ „Дейли Мейлъ“, върховниятъ сѣвѣтъ билъ взелъ два платонически рѣшения относително България. Едното отнасяше се до изхода на България на Егейско море, а другото отнасяше се до възвръщането Добруджа отъ 1913 година на България. Но по съображение, че рѣшаването на тая въпросъ сѣставлявалъ неудобство, защото се отстъпвала територия принадлежаща на единъ съюзникъ, то се рѣшило да се отложи уреждането на тая въпросъ до като се редактира писмото, сж което се прѣдставя договора на нашата делегация. Това рѣшение е отъ естество силно да загрижи добруджанското население, което очаква сж нетърпение надеждания жестъ на конференцията. Нашата преса отбѣлзва сж незадоволство колебливостта на върховния сѣвѣтъ. Така, в. „Трибуна“ пише по тая поводъ:

„Но, ако въпросътъ за Тракия все още допуца резерви, макаръ само за това, че той е въ връзка сж рѣшението на цариградския въпросъ и че идеята за интернационализирането на блѣморската областъ става все повече една жива идея, какви сериозни основания налагатъ уговорката, която слѣдва второто рѣшение на върховния сѣвѣтъ относно Добруджа? Това рѣшение за сѣга добруджанския въпросъ въ неговитъ най-малки размѣри. Касае се само за земитъ, които Ромжния придоби презъ 1913 г. по силата на Букурещкия миръ. Нека бжде така. Споръ за тѣхния етнически характеръ не става, исторически или економически съображения за придаванетоъ имъ къмъ Ромжния нѣма. Какво тогава спира сѣвѣтъ да произнесе една присяга, която, макаръ и не пълна, би била едно сигурно, едно хубаво, едно омиротворяващо дѣло? Спира го прѣдразсѣждатъ, който, за жалостъ, побѣдителитъ не можаха да побѣдятъ у себе си. Нѣма прецедентъ, неудобно е да се отсѣгли съюзническа територия чрезъ договора сж единъ побѣденъ неприятелъ!“

„Уви, нѣматъ прецеденти маса рѣшения, по силата на които днесъ държавитъ и общества се прѣустройватъ. Защото нѣма прецедентъ и тази страшна война, която, въ името на правото на народитъ да се самоопрѣдѣлятъ, наложи тая прѣустройство. Въпросътъ е да се изживятъ прѣдразсѣждатитъ и да се стигне до оная обективностъ, която ще позволи на народитъ да поѣрватъ, че условията за трайния бждещъ миръ сж на лице и че тѣмъ остава, вече сж мирни срѣдства, да разрешатъ спороветъ си и да ликвидиратъ веднажъ за винаги сж миналото на враждитъ и на безумнитъ кръвопролития“.

Въ връзка сж настроението на върховния сѣвѣтъ да се разрешатъ добруджанския въпросъ сж прѣко споразумѣние между България и Ромжния, поставя се съобщението на ромжнски вѣстници, че въ Букурещъ е пристигналъ специаленъ пратеникъ на прѣдседателя Уилсонъ, заедно сж група специалисти, сж мисия да посредничатъ въ прѣговоритъ. „Миръ“ потвърждава, че единъ американски майоръ, г. Копхитъ, е на пътъ отъ Букурещъ за София. Въроятността за прѣки прѣговори е по тая начинъ нарастнала.

Споредъ послѣднитъ съобщения отъ Букурещъ, кабинетътъ на Братияну е въ оставка. Тая кабинетъ си създаде редъ конфликти сж върховния сѣвѣтъ на конференцията поради своята прѣкомърна надмѣнностъ и желание да наложи всичкитъ свои искания, безъ огледъ на други справедливи интереси, и на самитъ основни принципи въ политиката на конференцията. Бждащиятъ кабинетъ, които и да бждатъ неговитъ водители, не ще може да послѣдва проповѣданата отъ г. Братияну политика на съпротивление на рѣшенията на великитъ сили.

Въ едно интервю, дадено на „Диминяца“, унгарскиятъ първъ министъръ Фридрихъ е заявилъ, между другото:

При съставянето на кабинета избрахъ лица, които на първо мѣсто да бждатъ благоприятно разположени за една политика на тѣсна връзка сж Ромжния. Политическата мѣдростъ и нашитъ интереси изискватъ, щото, както най-близкитъ сношения, така и по-далечнитъ между насъ и Ромжния да бждатъ отъ най-добритъ. Естествено е, че да вървимъ сж Ромжния, значи да вървимъ сж Съгласенето. Но ще зависи много отъ самата Ромжния да благоприятствува на тази политика.

Болшевикитъ сѣрдити на българин и сърбин.

Единъ ромжнски вѣстникъ е радостенъ да съобщитъ интересното извѣстие, че българитъ и сѣрбитъ, които пристѣпували като делегати на единъ болшевишки конгресъ, състоялъ се въ Москва на 9 августъ подъ прѣдседателството на Троцки, сж били поканени да напуснатъ града въ 24 часа срокъ. Причината за тѣхното изгонване било обвинението, което имъ било отправено, че сж отговорни за крушението на Унгария, тѣй като не изпратили наврѣме подкрѣпа на Бела Кунъ.

А споредъ увѣрението на ромжнски вѣстници, ние знаехме, че само българитъ, а не и сѣрбитъ, били въ връзка сж болшевикитъ и допуцахме, че даже сж имъ дали помощъ. Жалко, че още се намира публика за подобни измислици.

Не в ли на шегата?

„Епока“ отъ 26 авг. съобщава, че Ташку Пучеря, македонски ромжнинъ, аптекаръ въ Силистра и най-грозенъ шовинистъ и рушветчия, постѣпвалъ на дѣйствителна военна служба, като слѣдвалъ да бжде назначенъ за командиръ на жандармска рота отъ Добричко. Какво се цѣли сж подобно назначение? Дали богатството, което сличатъ жандаритъ, близки аптекаря Пучеря, или той възнамѣрава да въведе нови методи на торозене.

Силистренската администрация.

„Ромжния“ разкрива, че при заминаването на италианскитъ войски отъ Силистра, окръжниятъ управителъ и градоначалникитъ нарочно сж отсъствували, както при самото изпращане на пристанището, така и на единъ обѣдъ, на който сж били поканени отъ италианскитъ офицери. По тая начинъ тия господа сж поискали да изкажатъ своето незадоволство за гдѣто италианското коменданство не ги е оставяло да произволничатъ безпрѣдѣлно сж мѣстното българско население. Вѣстникътъ е принуденъ да признае, че италианското коменданство си навлѣкло умразата на нѣкои ромжнски власти, „понеже то надзиравало и контролирало донѣгд дѣлата на администрацията, които изглеждали, че не сж съгласни сж справедливостта“.

Може би, „Ромжния“ да има „донѣгд“ право, защото едно коменданство, което изцѣло би надзиравало и слѣдѣло дѣлата на която и да било ромжнска администрация въ Добруджа, трѣвало би да прати въ затвора чиновникитъ и, а не само да си навлѣче умразата имъ.

Недоволство или хитруване?

Въ своя политически бюлетинъ, „Виниторулъ“ отъ 4 септ. казва:

Въ връзка, обаче, сж ромжнскитъ интереси, днешнитъ телеграми съобщаватъ, че относително мира сж България, върховниятъ сѣвѣтъ се е занимавалъ и сж бждащата ромжно-българска граница въ южна Добруджа (Кадрилатера). Изглежда, че има наклонностъ къмъ разрешенето чрезъ прѣки прѣговори между Ромжния и България, като по тая начинъ въпроса за границата слѣдва да не бжде разрешенъ сж договора, редактиранъ отъ върховния сѣвѣтъ.

Това разрешенето е сжщо отъ рода на полу-разрѣшенията, които толкова много привикнахме да намираме въ рѣшенията на великитъ сили, които разбиратъ да избѣгватъ послѣдствията и отговорноститъ на пълнитъ разрѣшения.

Ромжнитъ на Днестѣра.

Ромжнското правителство нарежда да се обнародва едно комюнике, сж което явява, че не мисли за една офансива на ромжнскитъ войски отъ Днестѣра, въ връзка сж войскитъ на генералъ Деникинъ, нито подготвя подобна офансива. Мирната конференция, сж която Ромжния желае да работи въ тѣсна връзка, не е искала никога сѣдѣствието на Ромжния отъ Днестѣра.

Измислици.

Извѣстното опровержение, което френската делегация отъ Букурещъ даде на разпространяванитъ въ Ромжния интриги за болшевишки и противосѣгласенски движения у насъ, ще ла е било дадено, когато вече всѣка мѣрка ще да е била прѣмината отъ страна на нашитъ сѣверни сѣбди. Политиката на прѣдизвикателство и на почерняне на всичко българско изглежда да е била станала една важна грижа на ромжнскитъ политици, защото тя се е водила не само въ чуждия и въ ромжнския печатъ, но дори и въ срѣдъ населението.

Така, узнаваме, че сензациитъ на ромжнската преса бивали отпечатвани въ Кюстенджа въ отдѣлни съобщения сж едри букви и се раздавали изъ улицитъ и се разлѣвявали по стѣнитъ.

И слѣдъ опровержението на френската делегация, измислицитъ не прѣставатъ и всѣки день яне въ единъ букурещки вѣстникъ четемъ нѣкоя клѣвета. Така, вѣстникъ „Дачия“ отъ 6 септ. пише: „Въ връзка сж извѣстията, публикувани въ френскитъ вѣстници относително договора сжключенъ между Бела Кунъ и България, можемъ да твърдимъ, че командуването на окупационнитъ войски въ България е открило многобройни орждия инсталирани по нашата добруджанска граница, които сигурно биха послужили на едно нападение на българитъ, въ случай че унгарскитъ болшевици биха успѣли да влѣзатъ въ Ромжния“.

Изъ ромжнската преса.

(Образецъ отъ византийщина)

„Универсулъ“ отъ 4-IX т. г. помѣства слѣдната уводна статия, озаглавена „На българската граница“:

„Почти всѣки день имаме да отбѣлжимъ ромжнски жертви въ южна Добруджа. Особно въ близостта на границата ромжнскитъ тѣла (?), чиновници и военни; сж прѣдметъ на най-отвратителни прѣстѣпнически дѣяния. Прѣслѣдвани на всѣка стѣпка, убивани, ограбвани, обезобразявани, тѣ падатъ повечето пакти при пълното изпълнение на своя дългъ. Броятъ на жертвитъ расте, колкото повече се потвърждава имунитета на разбойничитъ.“

„Намиратъ се едно срѣщу друго два схващания. Едно на ромжнеца, добъръ по природа, готовъ да се закъдне, че за всичко ще отмѣсти, когато е ударенъ несправедливо, но веднага щомъ прѣмине облакътъ, да забрави всичко, да опростири всичко. Другото е на българина, къвожаденъ по атавизмъ, който прѣвърща въ единичкъ смисълъ на своето съществуване, да не забравя никога случая, когато се е считалъ онеправданъ, да дѣбие момента на отмѣщението, да осѣе до тогава пакта сж излишни жестокости и да надмине границитъ на възбуждението сж звѣрствата въ момента, когато мисли, че е постигналъ своя кървавъ идеалъ.“

„Прѣди 1913 въ южния край на Добруджа и дори край Дунава българскитъ села се бяха прѣвърнали въ гнѣзда на провокатори и убийци. И при все това нашата война за омиротворение на Балканитъ се характеризира сж едно толкова проявено зачитане на живота и имота на жителитъ и на плѣнничитъ, щото самитъ българини се очудваха. Въ 1916 българскитъ доброволци при Тутраканъ бяха нечуто диви: неприятелската войска, която потѣпкваше всичкитъ международни споразумѣния, които туритъ една граница на военитъ дѣяния, все пакъ не достигна прѣстѣпленята на населението — на ония, които бяха добили ромжнското поданство, които видѣха за три години нова Добруджа достигнала, благодарение на желѣзния пътъ, шосетата и други подобрения, до едно положение, на което никога не бяха се осмѣлили да се надѣватъ; които бяха третирани отъ нашата администрация сж едно широко покровителство. Въ тѣжното осѣвление на тая болезненъ моментъ, въ който лудостта отгатакъ Дунава бѣ достигнала до пароксизмъ, изглеждала, че сме видѣли ясно дългътъ, който ни се налага въ бждаше. Сж едно единодушно споразумѣние нашето поведение спрѣмо България, спрѣмо българитъ отъ Кадрилатера, гдѣто сж въ меншество по отношение на другитъ народности, бѣше установено: непоколебима енергия. Днесъ отново избравихме; простихме пакъ.“

„Защото само така се обяснява, какъ ромжнитъ, които си гледатъ работата, или изпълняватъ дълга си, могатъ да паднатъ подъ българския ножъ.“

„Искаме, щото поне сега да се гледа на положението така, както си е, и да се взематъ наложенитъ отъ обстоятелствата мѣрки. Да се настоява сж едно опрощаване, изразено въ нарастване на прѣстѣпността на врага, значи да си създаваме едно положение на инфериоритетъ, което може да покруситъ нашитъ, и да насърчи другитъ. Това не е нито мѣдро държавническо дѣяние, нито народно дѣло.“

„Очакваме най-бързитъ мѣрки за усиляване сигурността на границата, за надзираване на чужденцитъ отъ нашата територия, за най-ефикасно прѣдотвратяване на покушенията и потушаване безъ милостъ на негодничитъ“.

Така се подготвятъ и обосноваватъ въ Ромжния гоненията противъ другороднитъ жители. Тамъ всѣки знае, защо „Универсулъ“ държи тая езикъ. Гоненията въ сжщностъ прѣдшествуватъ патриотичнитъ подкапаняния и надминаватъ всѣко възбуждение.

„Българанъ“, е единственото седмично хумористично списание у насъ. Въ него сж ангажирани най-виднитъ хумористи и хумористи. Издаванетоъ му е гарантирано. Абонаментъ: годишно 40 лв., за 6 м-ци 20 лв. Адресъ: ул. „Бенковски“ 22 — София.

Да му мислят добруджанци.

(Една заповед на добричкия префект).

Добричкия префект Паул Д. Гома издал на български език една заповед под № 3431 от 29 юли т. год., с която заповядва, щото всеки жител от повърния му окръг да прѣдаде въ срокъ отъ 5 дни, начиная отъ 1 августъ, всѣкакъв видъ оржие и муниции, каквито има. Всичко това било за да се запази редътъ и тишината. Това го казва г-н префектътъ, разбира се, но ние четемъ измежду редоветъ на заповѣдта нѣщо по-друго, защото изпълнението ѝ се възлага на ромжнските административни органи и ромжнските жандарми, на които не остава нищо друго, освѣнъ да си ушиятъ нови кесии, а пъкъ добруджанци да му мислятъ.

Вънъ отъ това, ромжнитъ трѣбятъ, че ужъ населението въ Добруджа било въ болшинството си ромжнско, а пъкъ тамъ, гдѣто не е такава, било имъ отъ все сърце и душа симпатизирало. Защо тогава ще го разоржаватъ? Ами не си ли правятъ смѣтка, че може да го нападне нѣкой?

Чудна работа! Пъкъ и ужъ българинъ има, а то заповѣдта издадена на български; вѣроятно, да я разбератъ ромжнитъ!

ХРОНИКА

Клевети, които не ще се свършатъ. „Дачия“ отъ 3 септ. помѣства слѣдното:

Обезоржаването въ България продължава. Въ нѣкои мѣста българитъ сж оказали съпротивление. Въ областта Ксанти френскитъ войски плѣниха отъ българитъ 20,000 пушки, 10 картечици и повече отъ 1 милионъ гранати.

Ромжнското военно началство отъ Добруджа събщи на френското военно командване отъ България за повторителнитъ нападения, които чети отъ български комитаджии вършатъ по границата. Ромжнското командване отъ Добруджа е взело най-строги мѣрки.

Малка интрига. „Дачия“ отъ 3 септ. съобщава, че въ България билъ свиканъ на обучение наборътъ 1920 г. Изглежда, че комюникето на френската делегация не е помогнало въ нищо на нашитъ неоправими злословници.

Дълбоко вкоренени нрави. „Дачия“ отъ 3 септември съобщава, че шефътъ на жандаритъ отъ село Слобозия, Гюргеско, тероризира селянитъ, бие ги за най-малкитъ работи, вика ги да правятъ стража и ги поставя да работятъ негова частна работа. Който не се съгласи, яве бой.

Мислѣхме, че тия работи ставатъ само въ Добруджа.

Единъ грабителъ. Въ Текирболъ, до Кюстенджа, въ къщата на ромжнина Иоакимъ Атанасиу билъ откритъ единъ подвиженъ складъ, пълненъ съ вещи (крадени прѣзъ врѣме на окупацията. Между другото, билн намѣрени 9 нови врати съ тѣхнитъ черчетета, 2 мотора, 12 юргани, 6 голѣми ковора, 19 омивалника и пр. и пр.

Рекламациитъ противъ съюзнитъ войски. По искането на главното командване на съюзнитъ войски въ България, съобщението, обнародвано на 6 того за реда на рекламациитъ противъ френскитъ власти, се измени така:

По искането на командващия съюзнитъ войски въ България, съобщава се на публиката, че всички рекламации относно инциденти, които биха могли да станатъ въ мѣстата, дѣто квартируватъ съглашенски войски, трѣбва обязательно да се прѣдставятъ на мѣстнитъ французки комендантъ посредството българскитъ общински власти.

Рекламациитъ, произходящи отъ българскитъ военни власти, ще бждатъ прѣдставяни направо отъ тѣзи власти на мѣстния французки комендантъ.

Рекламациитъ на ония, които не биха се съобразили съ тѣзи нареждания, не ще се взиматъ подъ внимание, поради ижнотията да се провѣрва тѣхната основателностъ.

„Танъ“ опровергава ромжнитъ. „Танъ“ отъ 2.IX обнародва телегра-

ма отъ Букурещъ, съ която се съобщава, че положението на дунавската армия, която окупира България, е напълно удовлетворително. Никакъвъ френски войникъ не билъ пострадалъ на послѣдтъкъ отъ неприязнено държане на населението. Нѣмало никакви инциденти. Никога не се е мислило да се извращатъ нови френски дивизии, за да засилватъ окупационнитъ войски въ България, тѣй като поведението на населението не изглеждало да оправдава нови мѣрки на строгостъ.

Тутраканската побѣда. Завчера останалитъ живи борци отпразнуваха скромно своята епопея въ Градското казино.

Това бѣ едно тихо празнуване съ сълзи отъ онѣзи, които написаха най-свѣтлата страница въ нашата нова история. Въ залата имаше и стари ветерани отъ Шипка, които просълзени гледаха младитъ герои.

— Спомняне на минало величие, тѣга, но и вѣра въ бждещето.

Македонскитъ съборъ. Общиятъ съборъ на македонскитъ братства ще се състои въ столицата на 28 септември.

Пѣтникъ, пристигналъ отъ Букурещъ, гдѣто билъ нѣколко врѣме затворенъ, като дезертьоръ и сега успѣлъ да избѣга, разправя, че тѣзи дни въ букурещкитъ затвори за политически прѣстѣпници сж намѣрили смъртта си 15—16 души българи отъ разни краища на Добруджа, осждени като шпиони. Желали бихме, щото тоя грозенъ слухъ да не отговаря на истината.

На инвалидитъ отъ войната се разрешава безплатно пътуване по Б. Д. Ж. — всички клонове, когато могатъ да удостовѣрятъ, че пътуватъ отъ или за лѣчебни центрове.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщение на Б. Т. Агенция)

Американцитъ за Добруджа.

Парижъ 4. септ. (Тел. на бълг. делегация.)

В. „Танъ“ увѣрява, че американската делегация по настоящемъ настоява прѣдъ мирната конференция върху необходимостта да се отстъпи на България една частъ отъ Добруджа, на което ромжнскитъ срѣди забѣлжаватъ, че нѣма прецедентъ за ревизиране границитъ на една съюзна държавка въ полза на една неприятелска страна.

Уйлсонъ за Тракия.

Парижъ, 4 септ. (Тел. на бълг. делегация.) Въ вчерашното си заседание висшиятъ междусъюзнически съвѣтъ продължи разглеждането на клаузитъ отъ мирния договоръ съ България. Въпросъ за Тракия е изоставенъ за сега поради изникналитъ затруднения. На молбата, която г. Венизелосъ бѣ отпратилъ на послѣдтъкъ телеграфически до г. Уйлсонъ съ цѣль послѣднитъ да подкани американската делегация да се повърне отново върху защитаната отъ нея програма относно уреждането на тракийския въпросъ чрѣзъ отстъпването на нѣкои части само отъ тази провинция на Гърция, прѣдседателтъ на Съединенитъ-Щати отговори, че той продължава да счита, че цѣла Тракия — източна и западна — трѣбва да бжде интернационализирана, обстоятелство, което налага, щото американската делегация да оттегли даже направенитъ отъ нея до сега частични отстъпки по въпроса за тази провинция. Слѣдователно, пише в. „Танъ“, договорътъ съ България не ще уреди въпроса за Тракия, който ще бжде изоставенъ докато една комисия, натоварена да произведе нужната анкета на самото мѣсто, не прѣдстави своя рапортъ на мирната конференция.

Конференцията и Ромжния.

Парижъ, 4 септември. (Тел. на бълг. делегация.) За да даде по-голѣма тѣжестъ на ултиматумъ, който съюз. отпратиха до Ромжния и пореди това, че конференцията още не е получила отговоръ на двѣтъ си послѣдни ноти до Ромжния, въ вчерашното си заседание висшиятъ междусъюзнически съвѣтъ

рѣши да избере единъ свой пълномощникъ, който да занесе въ Букурещъ едно послание на мирната конференция, въ което послѣдната ще изложи своитъ окончателни нареждания. За цѣльта ще бжде избранъ нѣкой висшъ чиновникъ англичанинъ.

Договорътъ съ България.

Парижъ, 6 септември. (Телеграма на българската делегация.) „Аксонъ Франсезъ“ пише: Съвѣтъ на петимата се занимава вчера и съ българския договоръ, като разгледа икономическитъ условия, възъ основа на приетото рѣшение да се даде на България икономически изходъ на Егейско море. Договорътъ ще бжде привършенъ въ много скоро врѣме.

Деде-Агачъ и Добруджа.

Парижъ 7 септември. (Телеграма на българската делегация.) „Дейли Мейлъ“ пише: Върховниятъ съвѣтъ взе вчера двѣ платонически рѣшения въ полза на България. Едното признава по принципъ правото на България за изходъ на Егейско море, което, както изглежда, показва, че грѣцкитъ надежди за Деде-Агачъ сж пропалнали; другото гласи, че въ интереса на балканския миръ, България трѣбва да получи отново южна Добруджа, изгубена въ 1913 г., но, тѣй като отстъпването на съюзническа територия чрѣзъ договора съ единъ побѣденъ неприятелъ прѣдставлява неудобства, рѣши се да се отложи опита за уреждане на този въпросъ докато се редактира изпроизводителното писмо.

Покровителство на меншествата.

Парижъ, 5 септември. (Телеграма на българската делегация.) Единъ членъ на договора съ Австрия, който Сърбия и Ромжния отказватъ да приематъ, налага на тѣзи двѣ държави да приематъ наредбитъ, които великитъ сили намиратъ за необходими за защита интереситъ на жителитъ, които се различаватъ по народностъ, вѣра и езикъ отъ болшинството на населението, както и за свободата на транзита и за установяване единъ справедливъ режимъ за търговията на другитъ народи.

Врѣчането на договора.

Лионъ, 9 септем. Твърдѣ възможно е, че слѣдъ като Австрия приеме мирния договоръ и слѣдъ като мирниятъ проекто-договоръ бжде врѣченъ на българскитъ делегати, прѣзъ тази седмица италианскитъ министъръ на въшнитъ работи г. Титони ще отплатува за Римъ. Твърдѣ вѣроятно е сжщо, щото договорътъ за миръ съ България да бжде врѣченъ из българската делегация въ срѣда.

Тракия въ Цариградската държавка.

Римъ, 5 септември. (Закъсиѣла.) (Италианска Тел. Агенция.) Вчера вѣрховниятъ съвѣтъ се занима съ договора съ Сърбия и съ въпроса за закрилата на малцинствата въ Югославия. Съ изключение на прѣдложенето за назначение единъ комисаръ на лигата на народитъ за покровителство малцинствата въ Македония, договорътъ бѣ одобренъ безъ разисквания, въ смисълъ, че лигата на народитъ ще може да вземе всички мѣрки необходими за закрила на малцинствата. Така тя ще има пълна възможностъ да изпрати единъ комисаръ тамъ, къдѣто това ще бжде нужно. Всички прѣдложения за закрила на религиозната свобода, благотворителнитъ учрѣждения, училищата и езика, даже и въ отношениата съ властитъ, бѣха одобрени единодушно.

По въпроса за Тракия, прѣдседателтъ Уйлсонъ, комуто бѣха изпратени двѣ прѣдложения за уреждане на този въпросъ, въ своя отговоръ иска цѣла източна Тракия и частъ отъ западнъ да бждатъ запазени за свободната Цариградска държавка, която ще се учрѣди. Само единъ тригълникъ отъ българската Тракия ще бжде даденъ на Гърция. Тѣй като не се постигна съгласие по това прѣдложение, рѣши се да се опѣдѣлятъ границитъ на България, като се остави на страна Тракия, чиято сжба ще бжде рѣшена по-късно, когато това бжде възможно. До тогава гългаритъ ще трѣбва да се оттеглятъ отъ източна (?) Тракия, която ще бжде врѣменно окупирана отъ междусъюзнически войски. За окупацията ще сж

необходими малки части, тѣй като се касае само за запазване на обществения редъ. Тригълникътъ, който споредъ прѣдложенето на Уйлсонъ ще бжде даденъ на Гърция, ще бжде окупиранъ бѣ грѣци войски.

Днесъ специалната комисия прѣдстави на конференцията трасето на българската граница.

Каквото и да бжде бждашата участъ на Тракия, на България се осигурява използването на пристанището Деде-Агачъ и на желѣзнопжтната линия.

Резервитъ на Сърбия и Ромжния.

Парижъ, 9 септември. Телеграма на Българската делегация. Споредъ вѣстникитъ, Ромжния е поискала да формулира нѣкои резерви по въпроса за покровителството на малцинствата и за икономическия режимъ, тѣй както тѣ се прѣдвиждатъ въ договора за мира. Върховниятъ съвѣтъ отхвърли това искане.

Югославия отъ своя страна се опита да добие изменение на постановлениата относително етническитъ малцинства, като тѣзи постановления се приложатъ само за народноститъ, които сега влизатъ въ сръбската държавка, а не за турцитъ, албанцитъ и българитъ, които станаха сръбски поданици по силата на договора отъ 1913 г. Силитъ не допускатъ подобно различие и възразяватъ, че тѣй като войната прѣдизвика прѣустановяването на Лондонската конференция, договорътъ отъ 1913 г. не е билъ ратифициранъ отъ тѣхъ.

Най-сетитъ Чехо-Словашко протестира по проектираното отстъпване Течень на Полша, но тѣй като този въпросъ не е уреденъ съ договора съ Австрия, който постановява само отстъпването тази област на съюзникитъ, чехо-словашко правителство е съгласно да подпише мира.

Въ всѣки случай, Ромжния, Югославия и Чехо-Словашко ще бждатъ покънени да подпишатъ договора безъ резерви. Налѣватъ се, че тѣ не ще постоанствуватъ въ тѣхното упорство.

Границитъ на България.

Римъ, 3 септември. (Ит. Тел. Агенция.) Закъсиѣла. Конференцията удобри трасето на южнитъ български граници и релактира една особена клауза, съ която България се задѣлжава да приеме бждещитъ рѣшения на конференцията относително Тракия. Друга една клауза постановява, че България ще може да се ползува отъ пристанището Деде-Агачъ и отъ желѣзнопжтната линия край Марица. Въ случай, че стане необходимо да се назначи една междусъюзническа комисия за контролъ на пристанището, тази комисия ще има съставенъ: единъ грѣцки делегатъ, единъ български делегатъ и по единъ делегатъ за всѣка велика сила.

Ромжния ще подпише съ резерва.

Лионъ, 9 септември (Радиотелеграма). Върховниятъ междусъюзнически съвѣтъ бѣ освѣдоменъ тази заранъ, че Ромжния съвѣтъ не отказва да подпише договора за миръ, а само желасе да формулира нѣкои резерви по чл. 61 относително закрилата на малцинствата.

Върховниятъ съвѣтъ се занима съ германския отговоръ относително искането да се измени Ваймарската конституция. Рѣшение ще бжде взето утрѣ.

Излазъ на България на Сръдиземно море.

Римъ, 8 септ. „Л'Ворвѣ“ настоява да се даде на България изходъ на Сръдиземно море.

Отхвърляно сръбско искане.

Римъ, 8 сеп. Конференцията за миръ отхвърли искането на сръбитъ да бждатъ наново изслушани за да добиатъ по-голѣми брой добитѣкъ отъ България

БЛОКЧЕТА

удобни за бѣлѣжници по бирарии, кръчми и кафенета се намиратъ въ голѣмо количество въ печатницата „ГУТЕНБЕРГЪ“ — София, ул. „Бенковски“ № 22.